

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПОЛІТИЧНА КОНФЛІКТОЛОГІЯ»

Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»	Освітній рівень	бакалавр
Спеціальність	052 «ПОЛІТОЛОГІЯ»	Семестр	3
Освітньо-професійна програма	052 «ПОЛІТОЛОГІЯ»	Тип дисципліни	обов'язкова
Факультет	Економіки і менеджменту	Кафедра	ФСПН
Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:
	4,5	120	Лекцій Семінарських занять Практичних занять Лабораторних занять Самостійна підготовка Вид контролю
			30 15 - - 75 ІСПИТ

ВИКЛАДАЧІ

Стешенко Наталія Леонідівна, steshenconatalia@gmail.com

Кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри філософії та соціально-політичних наук ДДМА.
Відмінник освіти України.
Досвід роботи – понад 30 років.
Автор понад 70 наукових та навчально-методичних праць, в тому числі 3 монографій з актуальних проблем суспільно-політичного життя.
Провідний лектор з дисциплін: «Історія України та української культури», «Видатні особистості в історії України», «Методика і техніка політологічних досліджень», «Історія політичної думки України», «Політична культура», «Технології виборчих кампаній», «Політичні еліти та лідерство», «Політична конфліктологія»

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Взаємозв'язок у структурно-логічній схемі

Пререквізити	«Порівняльна політологія», «Політична культура»
Постреквізити	«Психологія управління», «Комуникаційний менеджмент»/ «Особиста політична тактика».

Компетенції відповідно до освітньо-професійної програми

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК)	Hard-skills / Спеціальні (фахові) компетенції
<p>ЗК01. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК03. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК04. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК06. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини громадянина в Україні.</p> <p>Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у політичній сфері, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням теорій та методів політичної науки.</p>	<p>СК02. Здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної думки.</p> <p>СК05. Здатність аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.</p> <p>СК06. Здатність аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні.</p> <p>СК07. Здатність застосовувати теорії та методи прикладної політології, політичних комунікацій, спеціальних політологічних дисциплін у професійній діяльності.</p>

Результати навчання відповідно до освітньо-професійної (програмні результати навчання – ПРН)

<p>РН 01. Розуміти предметну область, етичні та правові засади професійної діяльності. РН03. Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності.</p> <p>РН04. Мати навички професійної комунікації.</p> <p>РН 06. Знати свої права та обов'язки як члена демократичного суспільства та використовувати їх у професійній діяльності.</p> <p>РН12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування.</p>
--

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Анотація <p>Актуальність вивчення дисципліни «Політична конфліктологія»: соціальні і політичні конфлікти нині є найпоширенішим явищем у житті усіх суспільств, держав, різноманітних колективів. З одного боку, їх пояснюють як об'єктивну складову суспільного розвитку, формування колективів, взаємин між великими групами людей і окремими особистостями, а з іншого - акцентують увагу на великих загрозах для людських спільнот в ситуації, коли результати практичного розв'язання конфліктів є бажаними, очікуваними, а отже, позитивними.</p> <p>Завдання дисципліни: сформувати мотивацію до засвоєння основних законів політичної конфліктології та їх застосування в практичній діяльності; сформувати систему знань про соціальні та політичні конфлікти та їх роль у розвитку сучасного суспільства; отримати навички, пов'язані з застосуванням законів початку, дії, закінчення соціальних та політичних конфліктів; отримати навички брати участь у прийнятті рішень, використання механізмів регулювання соціальних та політичних конфліктів; сформувати розумове вміння здобувачів вищої освіти щодо тлумачення природної сутності політичних конфліктів та пошуків шляхів до суспільної згоди.</p>	Мета <p>Метою дисципліни є формування когнітивних, афективних та моторних компетентностей в процесі вивчення такого соціального феномена як політичний конфлікт – елементу розвитку суспільно-політичного життя при умові вміння регулювання та розв'язання політичних конфліктів.</p>
Формат <p>Лекції (очний, дистанційний формат), практичні заняття (очний, дистанційний формат), консультації (очний, дистанційний формат), підсумковий контроль – іспит (очний, дистанційний формат)</p>	

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ	<p>Дотримання академічної добросовісності здобувачами передбачає: самостійне виконання навчальних завдань: поточного та підсумкового контролю результатів навчання; посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використання методики досліджень і джерела інформації.</p> <p>Порушенням академічної добросовісності здобувачами вважається: академічний плаґіат, академічне шахрайство, фальсифікація результатів досліджень, посилань у власних публікаціях, будь-яких інших даних, у тому числі статистичних, що стосуються освітнього процесу та наукових досліджень; надання завідомо неправдивої інформації стосовно власної освітньої (наукової) діяльності чи організації освітнього процесу; використання без відповідного дозволу зовнішніх джерел інформації під час оцінювання результатів навчання; хабарництво; конфлікт інтересів; подарунок. За порушення академічної добросовісності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, екзамен, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; позбавлення академічної стипендії; відрахування із</p>
---------------------------------	--

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)				
		Усього	в т.ч.			
			Л	П (С)	Лаб	СР
Змістовий модуль 1. Методологія та теоретичні основи дослідження конфліктів						
1.	Тема 1. Методологія політичних конфліктів	15	4	1	-	10
2.	Тема 2. Розвиток проблем конфлікту в парадигмах політичної науки	15	4	1	-	10
3.	Тема 3. Витоки, причини та рушійні сили конфлікту	15	4	2	-	9
4.	Тема 4. Соціальний конфлікт. Суспільна криза	15	4	2	-	9
5.	Тема 5. Динаміка політичного конфлікту	15	4	2	-	9
Змістовий модуль 2. Політичний конфлікт. Управління політичними конфліктами.						
6.	Тема 6. Учасники і суб'єктивна складова конфлікту	15	4	2	-	9
7.	Тема 7. Політичний конфлікт та політична криза	15	4	4	-	7
8.	Тема 8. Управління політичними конфліктами	15	2	1	-	12
	Усього годин	120	30	15	-	75

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Ноутбук HP Laptop 15 (ЦП DualCore AMD, відеоадаптер AMD Radeon(TM) R4 Graphics, ОЗП 4 ГБ DDR4-2666), браузер Edge 44.18362.449.0, мультимедійний проектор Epson H429B - 1 од., презентер Samsung SDP-6500DXA - 1 од.

ПК 10 од., веб-версії Microsoft Office 365 (безкоштовна), Aris Express (безкоштовна), Ramus Educational (безкоштовна). Браузер Opera 66.0.3515.103.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

<p>Основна література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бабосов Є.М. Конфліктологія: навч. посіб. К. : Основи, 2001. 2. Ващенко І.В., Гиренко С.П. Конфлікти великих соціальних груп : навч. посіб. Х.: Бурун Книга, 2006. 3. Гірник А., Бобро А. Конфлікти: структура, ескалація, залагодження: навч. посіб. К.: Основи, 2004. 4. Дуткевич Т.В. Конфліктологія з основами психології управління: навч. посіб. К.: Центр навч. літ., 2005. 5. Коваліско Н.В. Основи соціальної стратифікації: навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2007. 6. Ложкін Г.В., Пов'якель Н.І. Психологія конфлікту: теорія і сучасна практика: навч. посіб. К.: Професіонал, 2006. 7. Лукашевич М.П. Туленков М.В. Спеціальні та галузеві соціологічні теорії: навч. посібник. К.: МАУП, 2004. 8. Орлянський В.С. Конфліктологія: навч. посіб. К.: Центр учебов. літ., 2007. 9. Дуткевич Т.В. Конфліктологія з основами психології управління: навчальний посібник. К.: ЦУЛ, 2005. 456 с. URL: https://library.udpu.edu.ua/library_files/417896.pdf. 10. Єременко Л.В. Конфліктологія: навчальний посібник. Мелітополь: ФО-П Однорог Т.В., 2018. 219 с. URL: http://www.tsatu.edu.ua/shn/wp-content/uploads/sites/59/1-rozdil-posibnyk_yeremenko.pdf. 11. Конфліктологія: підруч. для студентів вищ. навч. закл. юридич.спец. / Герасіна Л. М., Панов М. І., Н.П.Осіпова Н. П. та ін.; [За ред. професорів Л.М. Герасіної та М.І. Панова]. Харків: Право, 2002. 256 с. 12. Конфліктологія : навч. посіб [Ємельяненко Л.М., Петюх В.М., Торгова Л.В., Гриненко А.М.]; За заг. ред. В.М. Петюха, Л.В. Торгової. К.: КНЕУ, 2003. 315 с. 13. Конфліктологія: навч. посіб. / URL: Коваленко Д.В., Шалімова І.М., Корецький О. М., Бурбига В.А. URL: https://pidruchniiki.com/85341/ psihologiya/konfliktologiya. 14. Орлянський В. С. Конфліктологія: навч. посіб. К. : ЦУЛ, 2007. с. URL: http://padaread.com/? book=89867&pg=2. 15. Пірен М.І. Конфліктологія: підручник. К. : МАУП, 2003. 360 с. URL: https://studfiles.net/preview/5194699/. 16. Примуш М.В. Конфліктологія: навч. посіб. К. : ВД «Професіонал», 2006. 288 с. URL: http://studentam.net.ua/content/category/24/318/86/. (дата звернення: 08.01.2021). 17. Скібіцька Л.І. Конфліктологія : навч. посіб. К. : Центр учебової літератури, 2017. 319 с.	<p>Додаткова література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основи соціології: Хрестоматія / авт. кол. под рук. В.І. Астахової. Х.: Прапор, 2007. 2. Погорілій О.І. Соціологічна думка ХХ ст. К.: Либідь, 2006. 3. Примуш М.В. Конфліктологія: навч. посіб. К.: Професіонал, 2016. 4. Ручка А.О., Танчер В.В. Курс історії теоретичної соціології. К.: Наук. думка, 2015. 5. Сірий Є.В. Соціологія: Загальна теорія, історія розвитку, спеціальні та галузеві теорії: навч. посіб. К.: Атіка, 2017. 6. Управління конфліктами: текст лекцій : навч. посіб. / Г.В. Жаворонковата ін. К.: Кондор, 2011. 7. Цимбалюк І.М. Психологія спілкування: навч. посіб. К.: Професіонал, 2014. 8. Цюрупа М.В. Основи конфліктології та теорії переговорів: навч. посіб. 2-е вид., перероб. і доп. К.: Кондор, 2019. 9. Яхно Т.П. Конфліктологія та теорія переговорів: навч. посіб. / Т.П.Яхно, І.О.Куревіна. К.: Центр учебов. літ., 2012.
<p>Web-ресурси</p> <ol style="list-style-type: none"> 18. Аналитик. Київский центр политических исследований и конфликтологии: веб-сайт. URL: http://www.analitik.org.ua/. 19. Конфліктологія. навчальні матеріали онлайн: веб-сайт. URL: https://stud.com.ua/politologiya/Page-	

СИСТЕМА ОЦІНКИ

№	Назва і стислий зміст контрольного заходу для денної форми навчання	Рейтингова оцінка		Тиждень
		min	max	
1	Аудиторна робота здобувача оцінюється на основі його відповідей на заняттях, активності у роботі протягом семестру. Поточний контроль – усне опитування в ході лекцій та практичних заняттях, оцінювання правильності вирішення тестових та ситуаційних завдань на практичних заняттях та при виконанні самостійної роботи. Здобувач здатний продемонструвати критичне осмислення лекційного та позалекційного матеріалу, брати кваліфіковану участь у дискусії з наведенням аргументації.	5	10	1-15
2	Індивідуальне завдання (РЕФЕРАТ) Підготовка презентації за обраною темою реферату і виступ з доповіддю на практичних заняттях, тез доповідей	15	30	1-15
3	Модульна контрольна робота №1 (Здобувач виконує тестові та розрахункові завдання, що відповідають програмним результатам навчання за темами змістового модуля №1)	25	40	7
4	Контроль поточної роботи на практичних заняттях. Реферат. (здобувач вищої освіти здатний продемонструвати критичне осмислення лекційного та позалекційного матеріалу, брати кваліфіковану участь у дискусії з наведенням аргументації)	10	20	14
Оцінка поточної успішності за 100-бальною шкалою (коєфіцієнт вагомості=0,5)		55	100	
Підсумковий контроль (коєфіцієнт вагомості=0,5)		55	100	
Загальний рейтинг = 0,5*оцінка поточної успішності+0,5*оцінка підсумкового контролю				

№	Назва і стислий зміст контрольного заходу дистанційної форми навчання	Рейтингова оцінка	
		min	max
1	Поточний контроль (коєфіцієнт вагомості=0,4) Тестова контрольна робота, яка виконується здобувачем індивідуально в системі «Moodle»	55	100
2	Підсумковий контроль (коєфіцієнт вагомості=0,6) Здобувач виконав завдання та навів аргументовані відповіді на питання, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни	55	100

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		Рівень компетентності	
		для екзамену	для заліку		
90–100	A	відмінно	зараховано	Високий. Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни. Власні пропозиції здобувача в оцінки і вирішенні практичних задач підвищують його вміння використовувати знання, які він отримав при вивчені інших дисциплін, а також знання, набуті при самостійному поглибленню вивчені питань, що відносяться до дисципліни, яка вивчається.	
81– 89	B	добре		Достатній. Забезпечує здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюються порівняно з прикладами, що розглянуті при вивчені дисципліни	
75 – 80	C			Достатній Конкретний рівень, за вивченім матеріалом робочої програми дисципліни. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.	
65 – 74	D	задовільно		Середній. Забезпечує достатньо надійний рівень відтворення основних положень дисципліни	
55–64	E			Середній. Є мінімально допустимим у всіх складових навчальної програми з дисципліни	
30–54	FX	нездовільно з повт. склад.		Низький. Не забезпечує практичної реалізації задач, що формується при вивчені дисципліни	
0 – 29	F	нездовільно з обов'язковим повт. склад.	незараховано з обов'язковим повт. склад.	Нездовільний. Здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни	

Силабус за змістом повністю відповідає робочій програмі навчальної дисципліни
Інформація щодо опитування з якості викладання дисципліни:
<http://moodle.dgma.donetsk.ua/course/view.php?id=1842>